ואותביה בכיסתיה דאי מפייסה תיפיים, מאי? אמר ליה - *לא מקדים איניש פורענותא לנפשיה. אמר ליה רבינא לרב אשי גיטין הבאים ממדינת הים דמיכתבי בניסן ולא מטו עד תשרי מה הועילו חכמים בתקנתם? אמר ליה הנהו קלא אית להו. *איתמר מאימתי מונין לגט? רב אמר משעת נתינה ושמואל אמר משעת כתיבה, מתקיף לה רב נתן בר הושעיא, לשמואל - יאמרו שתי נשים בחצר אחת זו אסורה וזו מותרת? אמר ליה אביי זו זמן גיטה מוכיח עליה וזו זמן גיטה מוכיח עליה. תניא כוותיה דרב תניא כוותיה דשמואל. תניא כוותיה דרב: השולח גט לאשתו ונשתהה שליח בדרך ג' חדשים כשהגיע גט לידה צריכה להמתין ג' חדשים *ולגט ישן אין חוששין שהרי לא נתייחד עמה. תניא כוותיה דשמואל: המשליש גט לאשתו ואמר לו אל תתנהו לה אלא לאחר ג' חדשים משנתנו לה מותרת לינשא מיד ולגט ישן אין חוששין שהרי לא נתייחד עמה. רב כהנא ורב פפי ורב אשי עבדי משעת כתיבה רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע עבדי משעת נתינה והלכתא משעת כתיבה. איתמר מאימתי כתובה משמטת? רב אמר משתפגום ותזקוף ושמואל אמר פגמה אע"פ שלא זקפה, זקפה אע"פ שלא פגמה, תניא כוות'ה דרב, תניא כוותיה דשמואל. תניא כוותיה דרב: מאימתי כתובה משמטת? משתפגום ותזקוף, פגמה ולא זקפה, זקפה ולא פגמה אינה משמטת עד שתפגום ותזקוף. תניא כוותיה דשמואל: אונס, וקנס ופיתוי וכתובת אשה שזקפן במלוה משמטין ואם לאו אין משמטין, מאימתי נזקפים במלוה? משעת העמדה בדין. אמר שמואל כתובה כמעשה ב"ד דמיא מה מעשה ב"ד נכתבין ביום ונחתמין בלילה אף כתובה נכתבת ביום ונחתמת בלילה, כתובתיה דרבי חייא בר רב איכתוב ביום ואיחתום בלילה הוה רב התם ולא אמר להו ולא מידי, לימא כשמואל סבירא ליה? עסוקין באותו ענין הוו דתניא אמר רבי אלעזר בר רבי צדוק לא שנו אלא כשאין עסוקין באותו ענין אבל עסוקין באותו ענין כשר: ר"ש מכשיר: אמר רבא מאי טעמא דר"ש? קסבר *כיון שנתן עיניו לגרשה שוב אין לו פירות. אמר ריש לקיש לא הכשיר ר"ש אלא לאלתר אבל מכאן ועד עשרה ימים לא. חיישינן

ולותביה בכיסתיה · ימים רבים: **דאי מפייסה** · בהדיה בקטטות שביניהם: **תיפיים** · ולא יגרשנה, ולא תיפייסה ונגרשה ומאי מסלא גיטה לידה הוא דתגרשה: **לא מקדים כו'** · לא רגילי למיעבד הכי לאטוני בכיסתיה דכיון דלא ניחא ליה בגירושין פורענות הוא לגביה ולא מקדים ליה: **מה הועילו חכמים בתקנתן** · בין לענין (א) פירות בין לענין זנות דטרפה לקוחות מיום הכתיבה: **קלא אית להו** · ובין לענין זנות ובין לענין פירות בעיא לאתויי ראיה אימת מטא גיטה לידה: **מאימתי מונין לגט** · ג' חדשים שהאשה צריכה להמתין: **ב' נשים בחצר אחת** · של אדם א' שפירש ליה ומסר שני גיטין לשתי נשיו בו ביום אלא שזה קדם לזה כתיבתו חדש, ולשמואל זו תינשא לסוף ב' חדשים וזו לסוף ג' ויתמהו בני אדם שראו שנתגרשו ביום א': **גט ישן** · לקמן (דף עט:) תנינא דאין אדם מגרש בגט ישן ואיזהו גט ישן כל שנתייחד עמה מאחר שכתבו לה וטעמא שמא יאמרו גיטה קודם לבנה (ב) שמא תתעבר ותלד בין כתיבתו לנתינתו ולאחר זמן יאמרו הגט קדם וזנות נתעברה: **המשליש** · מסר הגט לשליש כדי לגרשה בו לסוף ג' חדשים והוא הלך לדרכו: **מותרת לינשא מיד** · דמשעת כתיבה מנינן: **מאימתי (ג) כתובה** · כשאר שטר חוב ומשמטתה שביעית: **משתפגום** · שתפרע קצת, דגלי דעתה דעומדת ליגבות וליפרע: **ותזקוף** · עליו המותר במלוה דנפקא לה משום כתובה ומעשה ב"ד שאינו משמט וחל עליה שם שטר חוב: **פגמה** · כיון דגלי דעתיה בפרעון קרינא ביה לא יגוש: **זקפה** · במלוה: **אונס** · את הבתולה חייב חמשים כסף: **וקנס** · דמוציא שם רע: **מאימתי נזקפין** · כלומר מאימתי הויא כזקיפה: **העמדה** · הרי היא כזקיפה: **כמעשה ב"ד דמיא** · דתנאי ב"ד היא: **מה מעשה ב"ד** · חיוביה משום פסק דין הוא ואע"ג דלא איחתים הלכך אין שם הקדמה ונכתבים ביום ונחתמין בלילה: **אף כתובה** · משעת כתיבה דנכנסה לחופה דקירוב חתנות הוא חייל שעבודה ואע"ג דלא אחתים: **עסוקים באותו ענין הוו** · מכתיבה עד חתימה ואפי' בשאר שטרות כשר: **לא שנו** · דשטרות הנכתבים ביום ונחתמים בלילה פסולים: **אבל עסוקים באותו ענין** · כיון שהעדים מזומנים לחתום אלא שבעל כרחם צריכים להמתין עד שיסיים הסופר את השטר אע"ג דאיתרמי ליה חתימה לאורתא: **כשר** · שהרי משעת כתיבה נמי אית ליה קלא: **אין לו פירות** · וכי טרפה מזמן כתיבה בדין טרפה:

שמא

ואנחיה בכיסתיה מאי · פירש בקונטרס מה הועילו חכמים בתקנתם בין לענין זנות בין לענין פירות דטרפה לקוחות מיום הכתיבה אע"ג דלעיל אמר ריש לקיש דיש לבעל פירות עד שעת חתימה הכא מודה דיש לבעל פירות עד שעת נתינה כיון דלא מפייסה תיפיים ומיהו ההוא דגיטין הבאין ממדינת הים דפירש בקונטרס דלתרווייהו פריך קשה קשה דלמה לא יפסיד משעת חתימה לריש לקיש כיון שאם היתה אצלו היה מגרשה לאלתר ועוד קשה לר"י דמה הועילו חכמים בתקנתם משמע דהשתא איכא למימר כאילו לא היה בו זמן וזה אינו דבאין בו זמן חוששים שלא תפסיד האשה והשתא דהכא לא משום אשה אלא משום לקוחות ונראה לר"י דהנך תרי פירכי למאן דאמר שמא יחפה אבל למאן דאמר משום פירי ניחא דבדין מפסידין הלקוחות משעת חתימה:

הנהו קלא אית להו · פירש בקונטרס דבעיא לאיתויי ראיה אימת מטא גיטה לידה תימה דלענין זנות דהכי דידוע שלא בא לידה ביום הכתוב בו מ"מ יכול לחפות ולומר שנתן לה קודם שזינתה כמו קודם שתיקנו זמן ואור"י קלא אית להו כשרואין בזמן שזמן הכתיבה היה קודם המסירה אית ליה קלא למילתא ומסקי אדעתייהו לידע יום המסירה וא"ת ובההוא למה תיקנו זמן וי"ל ע"י הזמן יש לו קול לפי שרואים ע"י הזמן שבו שהגיעה אינה ביום הכתיבה וא"ת ומאן דאמר משום בת אחותו בזמן הזה למה כותבין זמן בגיטין דאפי' בזמן הזה משמע דבעי זמן כדתנן (לקמן דף פו:) ג' גיטין פסולים וי"ל גזירה שמא יחפה על בניה ממזרים אי נמי מהרה יבנה בית המקדש א"נ שלא יאמרו זינתה אחר גירושין ויחזירנה דגרושה שזינתה מותרת לחזור כדאמרינן בפ"ב דסוטה (דף יח:):

השולח גט לאשתו כו' ולגט ישן אין חוששין · פירוש אע"פ שצריכה להמתין שלשה חדשים לאו משום דחיישינן שמא בתוך כך יבא עליה דהא לגט ישן אין חוששין אלא כדאמרינן לעיל שמא יאמרו שתי נשים בחצר כו':

המשליש גט לאשתו · פירש בקונטרס והוא הלך לדרכו ובחנם פירש כן אלא מיירי אפילו הוא בעיר ונקט הך ברייתא המשליש לרבותא דאע"פ שהוא בעיר מותרת לינשא מיד ואין חוששים לגט ישן ולעיל נקט השולח לרבותא דאע"פ שאינו בעיר צריכה להמתין שלשה חדשים:

מאימתי כתובה משמטת · הא דאמר בריש פ' אע"פ (כתובות נה:) תנאי כתובה ככתובה דמי לשביעית קשה לר"י מאי איריא דאין תוספת כתובה משמטת משום דתנאי כתובה ככתובה דמי והוי כמעשה ב"ד תיפוק ליה דלא משמט כתובה ותוספת מידי דהוה אשכר שכיר והקפת החנות דאיכא מ"ד במסכת שביעית (פ"י מ"א) דלא משמט אלא מלוה וכ"ש כתובה ותוספת ודוחק לומר דאתיא כרבי יוסי דפליג התם ואמר דמשמט ונראה לר"י דהא דקאמר לשביעית היינו שפגמה וזקפה כתובה לרב או פגמה או זקפה לשמואל דמשמטת נמי תוספת:

אונס קנס ופתוי · קנס הוא מוציא שם רע ומשום דלית ביה אלא קנס קרי ליה קנס אבל באונס יש בו בושת ופגם:

מה מעשה בית דין נכתב ביום כו' · דמשעת פסק דין איכא קלא כמו בשטר כדאמרינן בכל דוכתא כשעמד בדין דגבי ממשעבדי:

אף כתובה נכתבת ביום ונחתמת בלילה · יש מקומות שנוהגין לכתוב הכתובה בע"ש ולחותמה במוצאי שבת ואין נכון לעשות כן משום תוספת דדלמא לית ליה קלא ומיהו היכא דקנו מיניה ליכא למיחש מידי כדאמרינן בב"ב (דף קעו:) אי ידעינא יומא דאקנייתו ביה כותבו יומא דאקנייתו ביה:

אבל עסוקין באותו ענין כשר · דאית ליה קלא כאילו חתמו כיון שהם מזומנים לחתום כדפרישית לעיל:

תוספות רי"ד

גיטה ותגבם: א"ל רבינא לרבא כתביה ואותביה בכיסיה דאי מיפייסה ניפיים מאי · פי' כתבו וחתמו ליתנו לה ואחר לתתו לה שמא תתפייס עמו מן הקטטות שביניהן ולא נתפייסו ונתנו לה ואינה מגורשת אלא משעה שיתננו לה מה הועילו חכמים בתקנתם פי' לר' יוחנן מקשה דאמר משום בת אחותו דאי לר"ל האמר דמשעת החתימה יש לה פירות ואע"פ שאיחר נתינת הגט דעדיין בחתמיו וכין לו: אמר ליה לא מקדם [איניש] פורענותא לנפשיה פי' אין לחוש לכך שאין אדם מקדים לכתוב גט שפורענות הוא לו ואינו כותבו אלא בשעה שרוצה ליתנו: א"ל רבינא לרב אשי גיטין הבאים ממדינת הים דמיכתבי בניסן ולא מטו עד תשרי מה הועילו חכמים בתקנתם: א"ל הנהו קלא אית להו · פי' ובעיא לאתויי עדים אימתי מטא גיטה לידה: איתמר מאימתי מונין לגט · פי' ג' חדשים שהיא צריכה להמתין עד שלא תנשא רב אמר משעת נתינה ושמואל אמר משעת כתיבה פי' שמשעת כתיבתו אין לו להתיחד עמה והוי גם ישן כל שנתייחד עמה מאחר שכתבו לה ואמרו חכמים אין אדם מוציא את אשתו בגט ישן גזירה שמא יאמרו גיטה קודם לבנה שמא תתעבר בין כתיבתו לנתינתו ולאחר זמן יאמרו הגט קודם ובזנות נתעברת וכיון שאין מתגרשת בגט ישן לא חיישינן שמא בא עליה והלכך מונין משעת כתיבה (וכ"ב חייש שמא בא עליה ואינו חושש לגרשה בו דהוא אמרי' אם נתגרשה בו תנשא

(כתוהלה): תניא כותיה דרב השולח גט לאשתו ונשתהה שליח בדרך ג' חדשים משהגיע גט לידה צריכה להמתין ג' חדשים ולגט ישן אין חוששים שהרי לא נתייחד עמה · מיכן מוכיח שאם היו בעיר א' ורוצה לגרש את אשתו בגט שנכתב זה כמה ימים אע"פ שהוא אומר לא נתיחדתי עמה אין מניחים אותו לגרש בו דחיישינן שמא נתייחד עמה: תניא כותיה דשמואל המשליש גט לאשתו ואמר לו אל תתנו לה אלא לאחר ג' חדשים פי' והוא הלך לדרכו משנתנו לה מותרת לינשא מיד ולגט ישן אין חוששים שהרי לא נתייחד עמה: רב כהנא ורב אשי עבדי משעת נתינה רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע עבדי משעת כתיבה והלכתא משעת כתיבה: איתמר מאימתי כתובה משמטת רב אמר משתפגום ותזקוף ושמואל אמר פגמה אע"פ שלא זקפה וזקפה אע"פ שלא פגמה ומאימתי נזקפין במלוה משעת העמדה בדין א) על כתובה לא קיימא לגבייהו מיד אלא למזונות והלכך על זמן שניזונית ואינה תובעת כתובה בה לא יגוש ומ"ה אינה משמטת ורב סבר משתפגום · תפרע מקצתה והשאר תתבעם בדין או קרינן בה לא יגוש ומשמטת אבל בפגימה לחוד לא' שי"ל לא בעיא למיגבי שאר השתא אלא מזונות היא רוצה כרבנן דאמרי בפ' אלמנה ניזונית שאע"פ שנפרעת קצת מכתובתה, עדיין יש לה מזונות הלכך אם לא תתבעם בדין על השאר לא קרינא ביה לא יגוש ואם לא פגמה אע"פ שתתבעתם בדין אינה משמטת עדיין דשמא נתפשרו ולא תגבה עכשיו כתובתה ותהיה ניזונית מהן מ"ה בעי תרווייהו פגימה וזקיפה ושמואל סבר בין פגימה בלחוד בין בזקיפה בלחוד גליא דעתה דבעיא לגבות כתובתה וקרינא ביה לא יגוש ומשמטת ותניא כותיה דרב ותניא כותיה דשמואל וכיון דתניא כתרוייהו הדרינן לכלל דרב ושמואל הלכה כשמואל בדיני: אמר שמואל כתובה כמעשה ב"ד דמיא מה מעשה ב"ד נכתבים ביום ונחתמים בלילה אף כתובה נכתבת ביום ונחתמת בלילה פי' הכתובה תנאי ב"ד היא ואע"ג דלא כתב לה כתובה (כתובתה) [כתכב] דמיא דכל מעשה ב"ד אעפ"י שקדמה כתיבה לחתימה אין בכך כלום דחובתה משעת פסק דין ב"ד הוא ואע"ג דלא איחתים הלכך אין שם הקדמה ונכתבים ביום ונחתמים בלילה וכתובה נמי משעת כניסה לחופה) חייב זוז בו מחתימשעבדא עליה ואע"ג דלא איחתם שטרא דהעיקר זמן [השעבור] כניסתה לחופה הוא ואם תקדים כתיבה לחתימה אין בכך כלום וה"ה נמי לשטרי אקנייתא שנכתב ביום ונחתמים בלילה מפני שאין שעבודם תלוי בחתימת העדים אלא משעת הקנין שאם הקנה ראובן נכסיו לשמעון ע"י סודר בניסן ולא נכתב השטר עד אייר שקנין קנה שמעון הנכסים ואם מכרן ראובן ללוי קודם שיגיע שטר ליד שמעון אין מכירתו מכירה שאין קנין הנכסים תלוי בהגעת השטר ליד שמעון אלא משעת קנין הסודר קנאם והשטר אינו אלא לראיה בעלמא וזמן השטר לאו מאייר כתבי' אלא מניסן הלכך אם קדמה כתיבתו לחתימה אין בכך כלום שהרי מניסן צריך לכתוב · והאי דתנן כל השטרות שנכתבו ביום ונחתמו בלילה פסולין לא מיירי אלא באותן השטרות שאין בהן קנין שעיקר קנינם תלוי בחתימתן כגון שטר מכר או שטר מתנה שרוצה להקנות לו שדהו ע"י הגעת השטר ליד המקבל כדקי"ל דקרקע נקנית בשטר ואעפ"י שאיחרה מסירת השטר ליד המקבל לזמן חתימתו אמרי' עדים בחתומיו זכין לו וכן נמי בשטרי הודאות והלואות שאין בהן קנין שאע"פ שראו העדים ההלואה שהיתה בניסן או הודה בפניהם בניסן ואמר להם אתם עדי הוית לה מלוה על פה ולא טרפא ממשעבדי ואם אמר לעדים חכתבו לי שטר למלות וגם ראו ההלואה בעיניהם והם איחרו לכותבו עד אייר אין כותבים מניסן אלא מאייר שאין הנכסים משתעבדים לטרוף הלקוחות בדבור פיו או בנתינת המעות כ"א בחתימת העדים בשטר דמפקי ליה לקלא

א) נראה דצ"ע פי' כתובה לא קיימא וכו' · ב) אולי צ"ל משעת כניסה לחופה נתחייב ליתן לה מלאכים זה והיינו שיעבודה עליה כו'.

עין משפט נר מצוה

כד א טור ש"ע אה"ע סי' קמו סעיף ד:

כה ב מיי' פי"א מהל' גירושין הלכה יט סמג עשין דטוש"ע אה"ע סימן יג סעיף א:

כו ג מיי' פ"ט מהלכות שמטה הלכה יג סמג לאוין רעא טוש"ע ח"מ סי' סז סעיף יז:

כז ד מיי' שם הלכה יב טוש"ע שם סעיף טז:

כח ה מיי' פכ"ג מהל' מלוה הלכה ג סמג עשין צד טוש"ע ח"מ סימן מג סעיף טז:

מסורת הש"ס

[לקמן עה:]

יבמות מב

[לקמן עו:]

[ב"מ יח]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מה הועילו וכו' בין לענין זנות בין לענין פירות דטרפה: (ב) ד"ה גט ישן וכו' קודם לבנה כלומר שמא: (ג) ד"ה מאימתי תסלא כתובה כשאר ·

נושא
מאימתי מונין
הג' חדשים של
אשה שנתגרשה
לפני שתתחתן
זה בדל שני
א) רב - משעת נתינה
ב) שמואל - משעת כתיבה

נושא
מאימתי כתובה
משמטת (שנת
השמטה כשאר שטר
חוב)

נושא
מה רב ושמואל
כתובה שנכתבה
ביום ונחתמה
בלילה
מבנה
ר"ש לקיש
ר' יוחנן

*רש"י - "לידה בכדי נקי"

* לקמן בגמ' מובא דנזקפים
במלוה היינו משעת העמדה
בדין